

Muistio

Kumppanuuspöytä

Torstai 13.11.2025 klo 17-18.30 VANAJA, Vanajan seurojentalo

Läsnä: Soili Moilanen khall, Hanna Moilanen khall pj, Seija Laitinen, Jari Honkanen, Jukka Keituri, Päivi Majoinen, Jere Lappeteläinen, Jorma Ylönen kvall, Risto Ockenström

kyläläisiä: 16

Asialista:

1. kuntastrategia; Hanna Moilanen

Hanna esitteli kaupunkistrategiatyötä. Tavoitellaan pidemmän aikavälin muutosta ja asetetaan sille toimenpiteet, miten muutos saavutetaan. Tärkeä kuulla kuntalaisia ja tehdä strategia työ yhdessä. Mitä on kehittämisen kulmat? Sähköinen kysely ollut kuntalaisille. Syksyn aikana kuullaan vammaisneuvostoa, vanhusneuvostoa ja nuorisovaltuustoa asian tiimoilta. Myös yrittäjille oma tilaisuus ja 25.11. 2025 klo 17.30 järjestötalolla on kaikille kuntalaisille tarkoitettu strategiapaja. Tervetuloa!

- Mikä on hyvin meillä Pieksämäellä? Mistä on tärkeää pitää kiinni?
- Mihin kaipaavat muutosta?
- Mitä olisi tärkeää kehittää seuraavien vuosien aikana?
- Millainen Pieksämäen tulisi olla 2040?

Kuntalaisten nostoja: Liikuntapalvelut hyvä. Liikuntareitit hyvät ja pidettävä hyvässä kunnossa. Vanajalla myöskin paljon luontoliikunta kohteita. Vanajalle saatu nuoria perheitä. Toivottavasti saadaan lisää muuttajia Vanajalle. Lasten leikkipaikat erinomaisia Pieksämäellä. Sivukylillä paljon hyvää toimintaa. Uudet ja hyvät koulut iso ilon aihe.

Huonot julkiset kulkuyhteydet, torstaisin asiointitaksi, muutoin ajetaan omilla autoilla.

Lapsiperheet toivoisivat lapsille keinoja ja muita leikkivälineitä. Urheilukenttä huonossa kunnossa, olisi kiva, jos omalla kylällä olisi lapsille ja nuorillekin toimintaa sekä välineitä.

Lasten valinnaisaineet siten, että kun on valinnaisaineopetusta niin ei ole järjestettyä koulukyytiä. Vanhemmat joutuvat hakemaan itse lapsensa koulusta. Voisiko kyydissä joustaa, jolloin lapset olisivat tasa-arvoisessa asemassa? Toivotan että tähän kiinnitetään opetustoimessa huomiota!

Kylällä toimivat yhdistykset tarvitsevat apua ja yhteistyötä niin kyläyhdistyksen kuin kaupunginkin kanssa. Kylällä ei tunnisteta kehen kunnassa voisi olla yhteydessä ja mistä saisi apuja?

Lapsista ja lapsiperheistä on pidettävä hyvä huoli. Satsataan enemmän lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin! Otetaan kyläläiset aidosti mukaan suunnittelemaan palveluja ja toimintaa!

Pieksämäki vuonna 2040- elävä, rehevä ja ollaan ylpeästi maaseutu kaupunki! Kylät arvoon ansaittuun!

2. Kanttilan tilojen jatkokehittäminen

Ely-keskuksen Jurakausihankkeen raportissa esitetään Kanttilan jatkokehittämiseen vaihtoehtoja. Kuntalaisten talo vaihtoehto näyttää parhaiten toteutettavalta. Remonttitarve on kohtuullinen ja antaa mahdollisuuden käyttää rakennusta toimistotilana, kokoontumistilana, nuorisotilana,

päiväkotikäytössä ja myös omatoimikirjasto voidaan sinne sijoittaa. Arkkitehtien laatimassa raporteissa esitetään myös mahdollisuutta purkaa auditorio-osa ko. rakennuksesta, jolloin rakennuksen lämmityskustannukset alenevat merkittävästi.

Näiden Jurakausi-hankkeen ehdotusten edistäminen on saatettava kaupungin virkakoneiston valmisteltavaksi.

Jere: Olin mukana Kanttilan osalta selvitystä tekemässä. Yrittäjille tilaisuus, jossa keskusteltu jatkokäytöstä. Hyviä ideoita, mutta omistajuus tulisi olla kaupungilla. ELY ohjeistanut hakemaan avustusta Kanttilan korjaamiseksi, mutta kukaan paikalla ollut ei kiinnostunut hakemaan avustusta eikä jatkokehittämään Kanttilaa. Kiinteistö ohjelmassa laitettu vuodelle 2027 että, myydään, vuokrataan tai puretaan.

Kaksi vaihtoehtoa: remontoidaan isosti esim. hoivatiloiksi. Puretaan auditorio käyttökulujen pienentämiseksi. Toinen vaihtoehto olisi tehdä talosta Kuntalaisten talo. Remonttitarve olisi kohtuullinen ja antaisi mahdollisuuden käyttää rakennusta toimistotilana, kokoontumistilana, nuorisotilana, päiväkotikäytössä ja myös omatoimikirjasto voitaisiin sinne sijoittaa. Valtuusto päättää asiasta kiinteistö ohjelma huomioiden talousarvion 2027 laadinnan yhteydessä.

Seija vastasi nuorisotila toiveeseen Naarajärvellä: Nuorisotila ollut aikanaan Naarajärvellä ja siellä kävijöitä kevään aika 0 - 3 ja ne kolmekin tuli katsomaan salkkarit. Toiminta lakkautettiin, koska kävijöitä ei ollut. Sitten Naarajärven asukasyhdistys järjesti kumppanuussopimuksella yhtenä iltana viikossa toimintaa, mutta kun Maaselän entinen koulu purettiin yhteistyö hiipui. Nuorilta yläkoulussa kysyttiin onko nuorisotila toiminnalle Naarajärvellä tarvetta ja valtaosa vastasi ettei tarvetta ole.

Kun kaikki koululaiset saivat ilmaisen linja-auto lipun ja Naarajärven lapset sekä nuoret käyvät linja-autolla kaupungin nuorisotilalla. Kaupungin nuorisotila sulkeutuu klo 20.00 arkin ja viimeinen linja-auto Naarajärvellä lähtee ennen kahdeksaa. Toiminta on kaikille yhdenvertaista. Nuorisotoimissa ei ole henkilöstöresurssia eikä taloudellista resurssia toiminnan toteutukseen Naarajärvellä tällä hetkellä.

3. Yksityistieavustusten lisääminen

Yksityistien kunnossapito on tärkeä asia maaseudun elinkeinoille, loma-asutuksille ja huoltovarmuudelle. Kumppanuuspöydässä on syytä keskustella yksityistien merkityksestä ja kaupungin tukirahoituksen nostamisesta vastaamaan nykyistä tilannetta. Avustusten osuus tienpidon kustannuksista on alentunut merkittävästi vuosien varrella.

Tämä taitaa olla enemmän ELY-keskuksen toimivallan aluetta, mutta nostetaan asia esille, josko kaupungilta löytyisi jotain keinoja vaikuttaa tilanteeseen asukkaita enemmän. Kylätien (Vanajantie) surkea kunto huolestuttaa asukkaita ja hankaloittaa elämää. Tien kunto on huonontunut aika radikaalisti muutaman viime vuoden kuluessa. Paikoin tie on leventynyt ja ojat menneet lähes umpeen. Lanaus on riittämätöntä, kun samat kuopat ja montut palaavat tiehen hyvin pian lanauksen jälkeen. Etenkin keväällä kelirikko tiellä on pahentunut. Tilannetta huonontaa, että tiellä ajetaan raskaalla kalustolla myös silloin kun tie on huonossa kunnossa. Kyläläisiltä on tullut ehdotus painorajoitusten laittamisesta tielle kelirikon aikaan. Pelastustoimi sanonut, että jos tie vielä huononee he eivät tänne pelastustehtävissä tule.

Pieksämäen kaupungin talousarvioissa varattu vuodelle 2025 yksityistieavustusta 220 000 euroa. Voisiko summaa nostaa? Panostus lisäsi myös huoltovarmuutta. Myös kaupunki omistaa metsää täältä ja on ajanut puita täältä. Tiet kärsineet ja luvattu teknisestä toimesta hoitaa mursketta, mutta ei toimitettu. Jere vie viestiä Pekka Häkkinen. Joulukuussa kaupunginvaltuusto päättää talousarvion

yhteydessä rahoituksesta. Kannattaa myös olla ELY-keskukseen yhteydessä ja vaatia parannuksia. Kun on tietänyt niin mahdollista hakea kaupungin tieavustusta.

4. Terveys- ja sosiaalipalvelujen saavutettavuus

Haja-asutusalueiden asukkaiden palvelujen järjestämiseen on keinoja kuljetukset palvelujen äärelle tai palvelujen tuonti asiakkaiden luokse. Molempia tapoja voidaan käyttää riippuen asiakkaiden tarpeista ja resursseista. Kumppanuuspöydässä on hyvä keskustella, miten edistämme hyvinvointialueen toimintaa palvelemaan haja-asutusalueiden ja kylien asukkaita.

ELOISA on kehittänyt kotisairaala palvelua, liikkuvia palveluja ei ole kehitetty. Toiveita voidaan viedä eteenpäin ELOISAlle aluevaltuutettujen kautta. Kotisairaanhoidon saatu hyvin.

Lapsiperheet toivovat, että kiirevastaanottoa Pieksämäen kaupungissa kehitetään ja aukioloja lisätään. Kiirevastaanotto ei ota lapsipotilaita vaan ohjaa Mikkeliin myös jopa päiväaikaan.

Reissu ELLU auto seisoo Xamkin pihassa- voidaanko auto ottaa käyttöön ja tarjota jalkautuvia palveluja eri kylille? Voidaanko kirjastoautoon kehittää terveydenhuollon toimintoja?

Lapsiperhepalveluja lisättävä Naarajärven alueella. Niin lastenneuvola kuin kouluterveydenhuoltokin toimivat Naarajärvellä ja niistä pidettävä kiinni. Soili vie terveisiä ELOISAAN.

Oppilasennuste on koko kaupungin alueella laskeva. Vuoteen 2032 lasten määrä putoaa noin 260 lasta ja tarkoittaa mm. että tarvitaan yksi alakoulu vähemmän.

5. Kylälle on toivottu moneen otteeseen kierrätyspistettä.

Joskus täällä on sellainen ollutkin ja sittemmin poistunut. Moni kokee hankalaksi kierrätettävien jätteiden kuljettamisen kaupunkiin. Kylällämme asuu paljon iäkkäämpiä ihmisiä, eivätkä kaikki kulje kaupungissa omalla autolla, joten kierrätettävien jätteiden mukana kuljettaminen on hankalaa. Tämä johtaa valitettavan usein siihen, että kierrätettäviä jätteitä hävitetään sekajätteen mukana, vaikka innostusta ja halua kierrättämiseen olisikin.

Kyläyhdistyksemme vieraili viime kesänä Kangasniemellä Koittilan kylällä, jossa tämä asia oli ratkaistu hienosti niin, että kyläyhdistys oli talkoovoimin rakentanut jätekeräyspisteitä jätekuljetusyrityksen ohjeiden mukaan. Meille ideaali jätteidenkeräyspaikka olisi kylätalomme pihassa, joka on keskeinen paikka kylällämme.

Henna Nenonen: kaupungin kunnallistekniikka ei ylläpidä kierrätyspisteitä. Yleisillä alueilla roska-astioita, joita ylläpidämme. Ei kunnallistekniikan ydintehtäviä ja ei kuulu heidän tuottaa tätä palvelua.

Kylälaisten kannattaa kerätä tietoa Vanajan kyläläisiltä kuinka monella kyläläisellä kierrätyspisteelle on tarvetta? Mervi Lintunen selvittää tilannetta Jätekuolta.

6. Asukkaat ovat ihailleet kaupunkialueen puistojen ja istutusalueiden kohentunutta tilaa ja kesäisin kauniita istutuksia. Tämän myötä on herännyt toiveita siitä, voisiko kaupunki tehdä jotain pientä täällä kylilläkin viihtyisyyden parantamiseksi.

Kyläyhdistyksellämme on täysi työ saada taloudellisesti ylläpidettyä kylätaloamme ja uimarantaa, eikä kovin suuria rahallisia panostuksia ole varaa laittaa esimerkiksi joka kesäisiin istutuksiin. Eikä meillä ole myöskään sellaista tietoa tai taitoa, mitä tällaiset "julkiset" istutukset vaatisivat esimerkiksi kasvilajeilta tai mitkä lajit olisivat sellaisia, että menestyisivät pienemmälläkin hoidolla. Voisikohan kaupunki ja kyläyhdistys sekä asukkaat yhteistyössä toteuttaa jotain tällaista. Kylämme "keskusta" on kylätalon ja urheilukentän sekä vanhan koulun ympäristö eli aika pieni alue. Sinne ei kovin montaa

istutusta edes tarvitsisi, mutta ne kohentaisivat kuitenkin heti kylämme viihtyisyyttä. Jos kaupunki voisi hankkia esimerkiksi jotain isompia istutusastioita ja puutarhurin avustuksella voisimme valita niihin sopivia kasveja ja niitä vaikkapa kaupungin kautta hankkia, niin kylältämme kyllä varmasti löytyisi talkoolaisia istutuksia tekemään.

Henna Nenonen: Kaupunki on viime vuonna luvannut kukat Virtasalmelle, joita kyläläiset itse kastelee. Saman palvelun lupaan muillekin sitä haluaville. Emme kuitenkaan voi sitoutua hoitamaan istutuksia, vaan tähän tarvitaan sitoutuneita kyläläisiä. Kyläyhdistys on suoraan yhteydessä Hennaan.

7. Kylällämme on "urheilukenttä", eli hiekkakenttä Vanajantien varressa.

Kenttä on kaupungin omistuksessa ja kyläyhdistyksemme on sitä ylläpitänyt. Kylällämme on ollut pitkä vuosikymmenien vaihe, että lapsia on ollut todella vähän ja näin ollen kentälläkin on ollut todella vähän käyttäjiä. Nyt kun kylämme lapsimäärä on kasvanut, kuten lähikylilläkin, on meillä herännyt ajatus esimerkiksi luistelukentän tekemisestä kentälle talveksi. Kenttää on viime vuosina hoidettu lähinnä jokakesäisen tapahtumamme alla, mutta toiveissa olisi järjestää jatkossa erityisesti lapsille enemmän liikunnallista tekemistä kylälle ja näin saada kenttääkin aktiivisempaan käyttöön.

Ongelmaksi on muodostunut kentän pohjan kunto. Meidän kalustollamme sitä ei enää saa lanattua niin hyvin, että kentälle levinneestä kasvustosta (esim. lupiineja) pääsisi kunnolla eroon ja pohja kaipaasi varmasti vähän järeämpiä toimenpiteitä. Kentällä on myös vanhoja jalkapallomaaleja, jotka ovat jo rikki, sekä vanha kiipeilyteline, joka on suorastaan vaarallinen. Tuon kiipeilytelineen hävittämisestä onkin kaupungille laitettu pyyntöjä jo useampaan otteeseen. Lapsimäärän lisääntymisen vuoksi toivoisimme tänne lapsillekin jotain leikkipuistomaisia juttuja (meille käy aivan hyvin jotkin vanhemmatkin, käytöstä poistetut "telineet", kunhan ovat turvallisia) ja ehjät maalitkin olisi hienoa kentälle saada.

Luistelukentän tekoon meillä onkin jo suunnitelmia, mutta talviajan ongelmaksi tulee valaistuksen puute. Tien varressa on vielä katuvalot (joiden "kello" on rikki). Niiden yhteyteen saisi varmasti riittävän valaistuksen kentälle muutamalla led-valaisimella. Kyläläiset voisivat itse jäädyttää luistelukentän, tärkeä saada valot jotta toimintaa voidaan ylläpitää. Jere selvittää ja hoitaa valoasiaa sekä hoitaa pelastusrenkaan uimarannalle.

Me täällä ymmärrämme hyvin, että kaupungilla ei ole intressejä järjestää em. kaltaisia liikuntapaikkoja tänne syrjäkylille, etenkin menneinä vuosina kun lapsiakaan ei ole juuri ollut. Nyt kuitenkin täällä näyttää lapsimäärä kasvavan ja mediassakin on paljon uutisoitu siitä, kuinka maaseudun lapset ja nuoret liikkuvat vähemmän. Tämä on aivan loogistakin, kun maaseudun palveluiden karsimisen myötä lapset joutuvat viettämään entistä enemmän aikaa autossa. Monilla perheillä ei ole enää pitkien työ- ja koulumatkojen lisäksi jaksamista eikä oikein aikaakaan kuljettaa lapsia harrastuksiin kaupunkiin, joten meille täällä kylällä olisi valtavan tärkeää saada ylläpidettyä näitä jo olemassa olevia resursseja lasten liikuntaharrastusten tukemiseen ja kehittämiseen. Meidänkin kylän kentälle löytyisi varmasti kävijöitä ja käyttäjiä lähikyliltäkin, kun saisimme kentän kuntoon.

Jari Honkanen: Ei ole kiinni kiinnostuksesta ja intresseistä. Kyse on rahasta ja henkilöstöresurssista. 4 liikuntapaikkahoitajaa ja 80 kohdetta, joita pitää hoitaa. Liikuntapaikkamestari ja Jari käyneet tutustumassa kenttään. Kentällä ajettu rekalla ja mopoilla ja kenttää pidetään tavaroiden säilytyspaikkana. Jos kunnostettaisi niin pitäisi kylän sitoutua, että kenttää ei käytetä muuhun kuin liikunnalliseen harrastamiseen. Leikkivälineet ei kuulu liikuntatoimelle. Nykyiset jalkapallomaalit tarvitsevat maalia ja kunnostusta. Liikuntapaikka avustuksia voi hakea läpi vuoden.

Voiko kaupunki lahjoittaa vanhoja leikkivälineitä kyläyhdistykselle? Jos kaupungin kentälle, niin kaupungin vastuulla ja ei voi tehdä.

Vanajan kyläyhdistys voi hakea liikuntapaikka avustusta kentän pohjan kunnostukseen. Kunnostuksen jälkeen kyläläiset voivat itse lanata kentän eli ylläpitää kenttää.

8. Tämä aihe kumpuaa kyläyhdistyksemme johtokunnasta. Meillä on ollut viime vuosina hieman hankalaa löytää meidän toimintaan sopivia avustuksia kaupungilta, vaikka suurta tarvetta sellaisille olisi.

Toivoisimmekin että kaupunki järjestäisi vaikkapa kaikille asukas- ja kyläyhdistysten toimijoille jonkin koulutuksen tai "illan", jossa voisi kertoa kaupungin avustuksista, meidän toimintaan liittyvistä palveluista, yhteydenottokanavista jne. Tilaisuus olisi samalla hieno mahdollisuus verkostoitua muiden kylätoimijoiden kanssa ja kaupungin toimihenkilöiden kanssa. Päivi ja Seija ottavat tästä kopin ja järjestävät avustustalon tammikuussa.

Toinen toiveemme olisi, että kaupungin internet-sivuille palautettaisi kyliä koskeva alasivu. Joskus siellä tällainen on ollut, mutta sittemmin ilmeisesti poistunut. Tätä kautta saisimme kylämme yhteystietoja julki ja ehkä hieman kyliämmekin "maailmankartalle". Nyt sivuilta ei löydy oikeastaan minkäänlaista mainintaa kylistä, vaikka ne muodostavatkin suuren osan Pieksämäen kaupungin pinta-alasta. Tämä sivu auttaisi meitä suuresti myös omien internet-sivujemme saavutettavuuden kanssa, sillä tarvitsisimme linkkejä omille sivuillemme hakukone näkyvyyden parantamiseksi. Nykyään monet ihmiset myös haaveilevat maallamuutosta ja kyliemme ikärakenteen vuoksi kylille on tulossa taloja ja tiloja myyntiin. Kaupungin ei tulisi aliarvioida kylien ja maaseudun vetovoimaa uusasukashankintaa tehdessään.

Tässäpä olisi asiat, mitä meillä täällä Vanajalla on ollut mielen päällä jo useiden vuosien ajan. Me täällä syrjäkylillä olemme ehkä vähän tottuneet siihen, että jos jotain haluaa, niin kaikki on tehtävä itse ja olemme vähän huonoja pitämään meteliä itsestämme. Täällä on myös paljon sellaisia iäkkäämpiä asukkaita, jotka ovat nähneet kylien kulta-ajan ja kaupungistumisen vaikutuksen palveluiden kaikkoomisen myötä, joten monen mielissä varmasti kylien tilanne tuntuu hieman toivottomaltakin ja menneinä vuosina monen asian suhteen on jo luovutettu ja nostettu kädet pystyyn. Meidän havaintojen mukaan ainakin meidän kylällämme näkyy nyt kuitenkin orastavaa uudenlaista suuntaa lasten ja lapsiperheiden määrän lisääntymisen myötä ja tästä kehityksestä on vanhemmatkin asukkaat olleet oikein mielissään. Kyläyhdistyksenä ja kyläyhteisönä toivoisimme tämän suunnan jatkuvan, mutta alas ajettujen resurssien vuoksi meillä on iso haaste koettaa uudistaa toimintaamme vastaamaan näiden perheiden tarpeita ja toiveita. Täällä kylillä aika usein kuulee, että "eihän meidän olemassa oloa kaupungissa edes muisteta". Meidän suurin toive olisikin, että tämä muuttuisi. Ei me täällä mitään suuruudenhulluja panostuksia kaivata, loppujen lopuksi aika pieniä juttuja. Tämä kumppanuuspöydän järjestäminen näillä kulmilla on mielestämme upea asia ja ensimmäistä kertaa pitkään aikaan meillä on herännyt tunne, että meidänkin olemassaolomme muistetaan.

Pieksämäkeläiset hakemassa älykkäät kylät -hankerahoitusta. Haussa kaksivuotinen rahoitus. Keskiössä kylien kehittäminen. Marraskuun ajan on mahdollisuus hakea Pieksämäkeläiset ry:n kulttuuriavustusta. Kylien tontteja ja taloja voi itsekkin mainostaa.

Seija ja Päivi ottavat kopin ja järjestävät avustustalon tammikuussa 2026.

KUULUMISIA:

Päivi kertoi että seutuopisto on halukas järjestämään perhejumppaa Vanajalla, jos osallistujia on ja saadaan opettajia. Toiveita voi esittää Merville. Myös kirjastoauton pysäkki toiveita voi esittää kirjastotoimelle.

Jukka kertoi, että oppilaaksiottoalueet on muutettu ja Maaselällä on opetusta myös Kanttilassa. Lapsia paljon ja opetusta myös kokoustiloissa.

Jari kertoi, että kaupunki ostamassa liikuntahallia omaan käyttöön. Toimintaa kehitetään, kun asia varmistunut ja saa laittaa toiveita Jarille.

Nuorisotoimi jakaa avustuksia ja kun kohderyhmä on lapset ja nuoret sitä on mahdollista saada. Pieksämäen seudun 4H yhdistykseen kannattaa olla yhteydessä ja toivoa Jaana Lauttaanaholta kerhoa Vanajan lapsille.

Lapsilta tullut toive voisiko Pieksämäelle saada sisäleikkipuiston? Välitetään toive tekniselle toimelle.

Muistion kirjasi Seija